

PEKKA POTKA

Proffsfotografering

med
digitalkamera

PRODUKT- OCH REKLAMBILDER

- *Ta ännu bättre produkt- och reklambilder*
- *Komposition, teknik, ljussättning och bildmanipulering*
- *För den aktive amatören och alla som behöver fotografera i arbetet!*

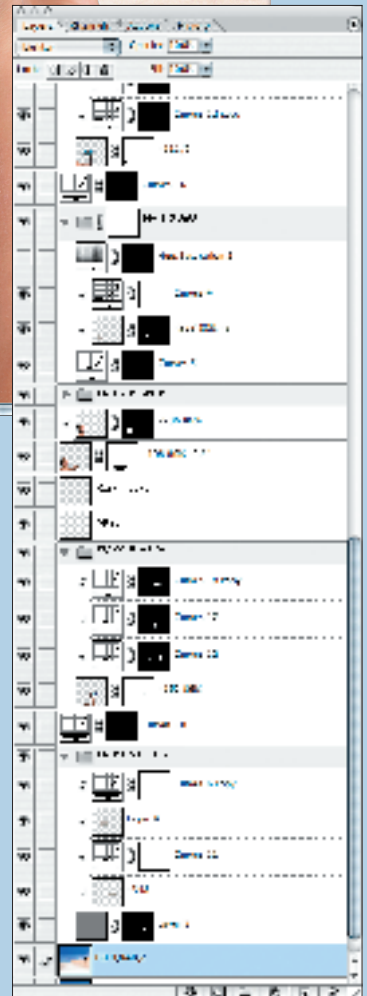
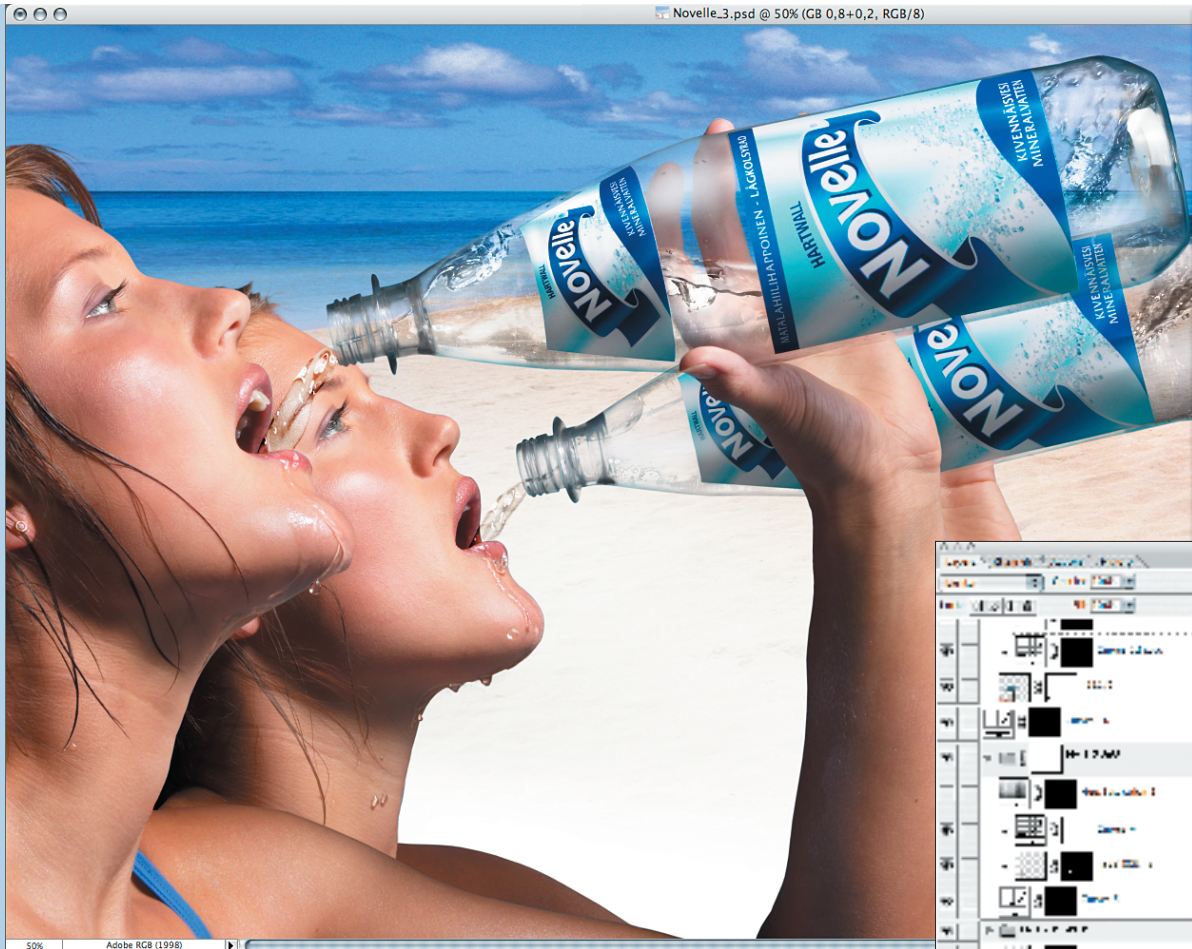
BILDBEHANDLING

6

I reklamsammanhang trängde digitalfotograferingen undan filmfotograferingen tack vare sin snabbhet och stora fördelar i arbetsflödet. Till de senare hör naturligtvis de mångsidiga bildbehandlingsmöjligheterna för en bild i digital form.

Särskilt bildbehandlingen har gett fotografen enormt med nya möjligheter. Som det flera gånger tidigare framgått kan man vid själva fotograferingen förbigå problem som är enklare att åtgärda med bildbehandling än med komplicerade fotograferings- och belysningstekniker. I bildbehandlingen kan man dessutom göra saker som helt enkelt är omöjliga att förverkliga, varken med kameran eller med traditionellt ljussättnings- och mörkrumsarbete. I ett land som Sverige hjälper bildbehandlingen också till att frigöra sig från årstidernas begränsningar.

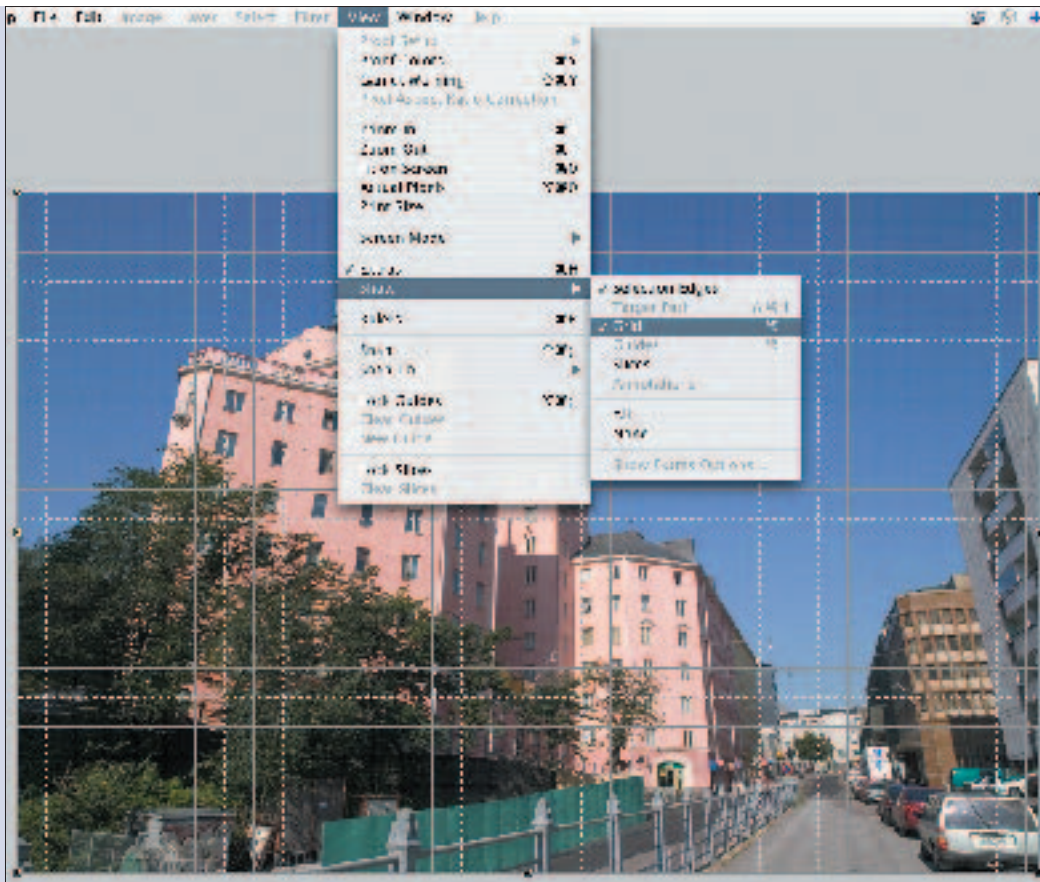
Fotograferingen och bildbehandlingen bör betraktas som en helhet – redan vid förhandsplaneringen lönar det sig att tänka på arbetsfördelningen mellan de två. I de tidigare kapitlen finns spridda bildbehandlingsexempel som är relevanta för ämnet i kapitlet. Det här kapitlet tar upp några andra grundåtgärder i bildbehandlingen. Utgångspunkten är alltid att åtgärderna för det första ska vara intimt förknippade med fotograferingen, och för det andra nyttan av dem för att göra bilden tryckfärdig. Allt detta måste ske på några snabba lager. Effekter och tyngre bildbehandling får bli en senare fråga...;-)

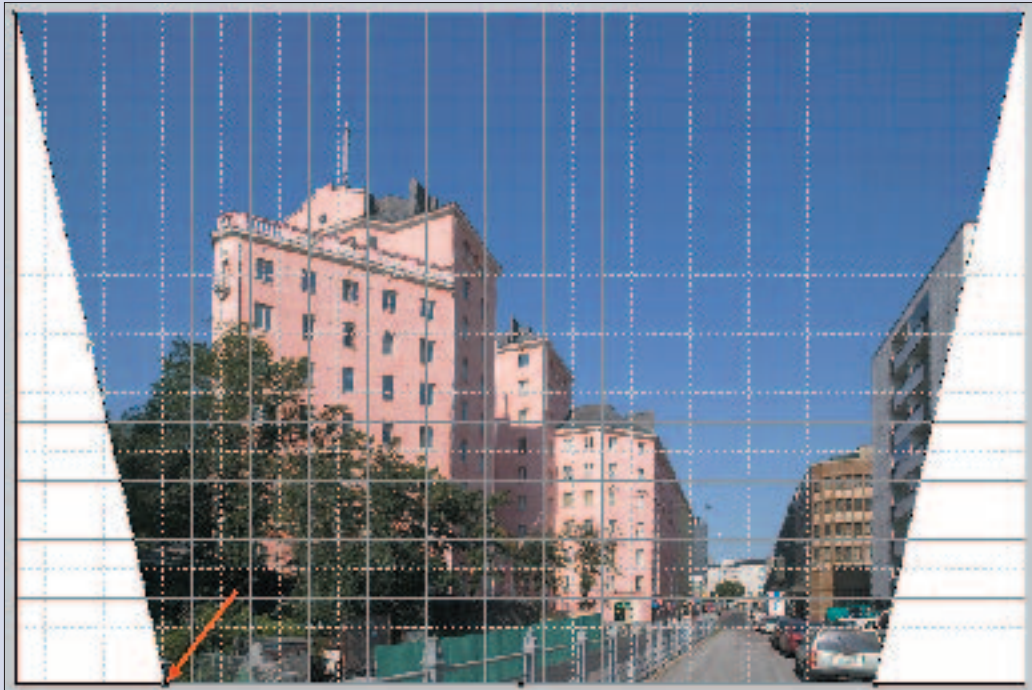
Bokens omslagsbild är ett exempel på ett reklamfoto men också ett exempel på den "tyngre" bildbehandling som nämns i texten. Den här Photoshop-filen innehåller totalt 63 bild- och justeringslager. Jag delade upp fotograferingen mycket noggrant på förhand i lämpliga bitar som realiserades planmässigt i fotograferings- och bildbehandlingsskeden. Layouten var mycket snäv, eftersom det hade varit svårt att kontrollera placering, hållning, rytm och så vidare för modellernas ansikten, uttryck, händer, flaskorna och vattnets rörelse i en enda bild. Det är bättre att koncentrera sig på färre saker åt gången när man väl har funderat ut hur fotograferingen och sammanslagningen ska gå till. Modellerna, Emilia och Erika Nyström, skötte det här jobbet lika professionellt som sin Beach Volley-turnering.

PERSPEKTIVKORRIGERING

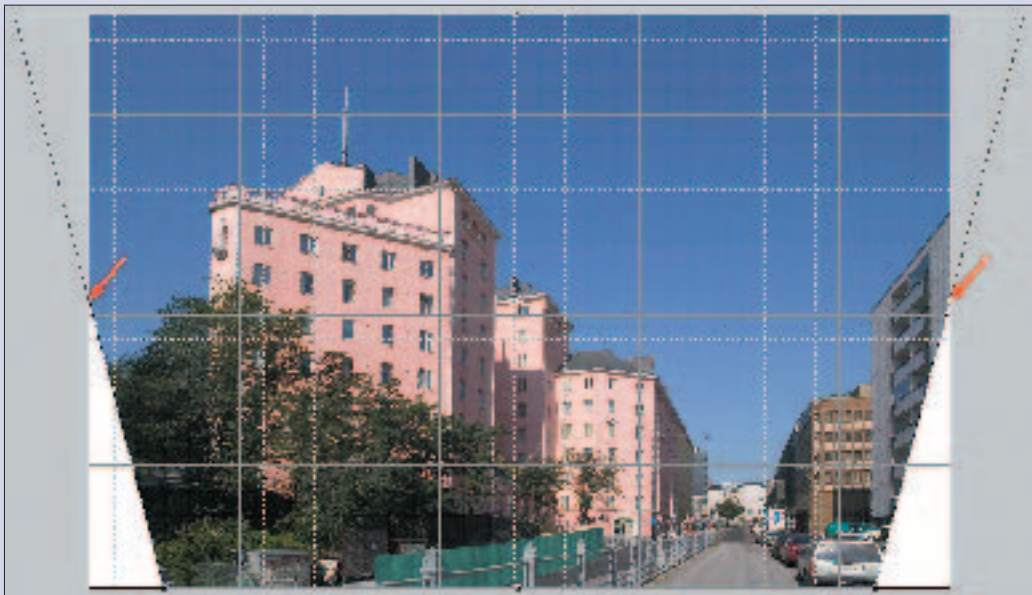
I de föregående kapitlen visades hur man fotograferar byggnader med vanliga objektiv och Tilt/shift-objektiv. Perspektivkorrigeringen kan också utföras i Photoshop. Slutresultatet blir nästan lika, beroende på motivets tredimensionalitet. Precis samma anvisningar kan man använda vid produktfotografering om man vill att motivets linjer ska förbli parallella. Följande metod tycker jag är enklast och mest logisk.

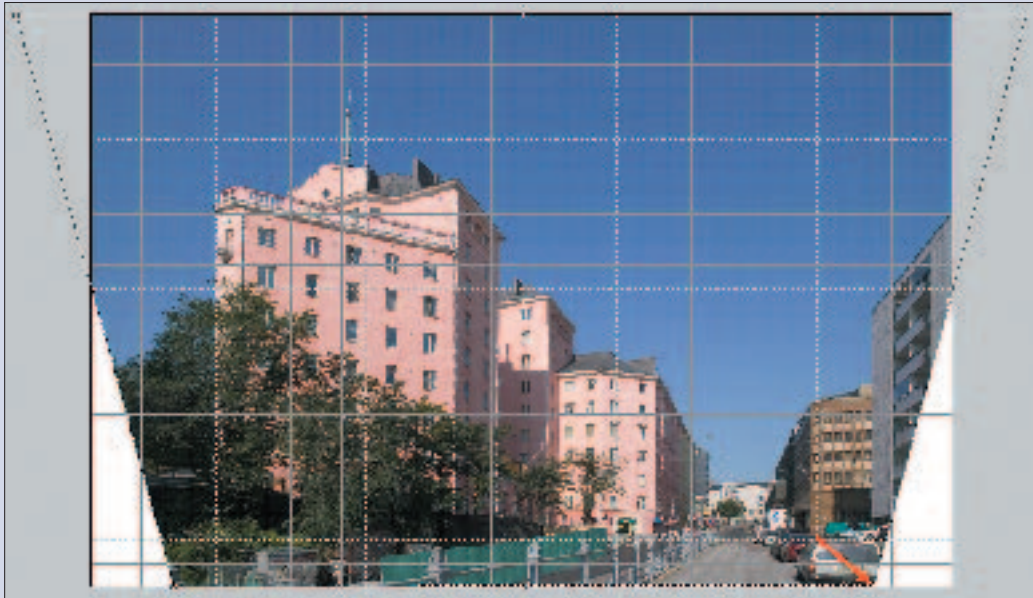
Börja med att lägga ett raster över bilden så att det bli lättare att bedöma linjerna: View/Show/Grid (Visa/Visa/Stödramer). Man kan justera rastrets täthet i Photoshops inställningar. Hela bilden måste markeras för korrigeringen: Select/All (Markera/Allt). Sedan kan man ta fram perspektivkorrigeringsverktyget: Edit/Transform/Perspective (Redigera/Omforma/Perspektiv).

Ta tag i en av de små fyrkanterna i bildens nedre hörn och dra det mot mitten tills de lodräta linjerna är parallella med stödrastret. (I en bild tagen snett uppifrån gör man på motsvarande sätt den övre kanten smalare.) Det här medför att byggnaden blir smalare, vilket inte är önskvärt.

Byt till skalningsverktyget: Edit/Transform/Scale (Redigera/Omforma/Skala). Ta tag i en av de små fyrkanterna på mitten av sidorna och dra den till den ursprungliga bildkanten. Gör samma sak med den andra sidan. Man kan alltså påverka byggnadens eller föremålets form genom att dra ut handtagen till kanten, alternativt inte ända fram till kanten eller förbi den.

Om kameran inte stod alldeles vågrätt är bildens linjer ännu inte riktigt raka. Välj verktyget Förvrängning: Edit/Transform/Distort (Redigera/Omforma/Förvrängning). Gör den slutliga finjusteringen genom att ta tag i de övre eller nedre hörnen och flytta dem försiktigt. Hörnen rör sig nu oberoende av varandra.

Beskär slutligen bilden med verktyget Beskär: som det här exemplet visar förlorar man en hel del bildyta. Med tanke på sådana här situationer bör man vara förutseende och beskära bilden generöst i sökaren vid fotograferingen.

TA BORT OCH BYTA UT BAKGRUND

Friläggning

Friläggning innebär att man lösgör motivet från bakgrunden. Det kan man göra redan vid fotograferingen, som vi såg i exemplet med glasbordet. Glasbordsfriläggningen kan underlättas ytterligare genom att man tar en exponering med enbart bakgrundsbelysning, så att föremålets svarta silhuett avtecknar sig mot den vita bakgrunden.

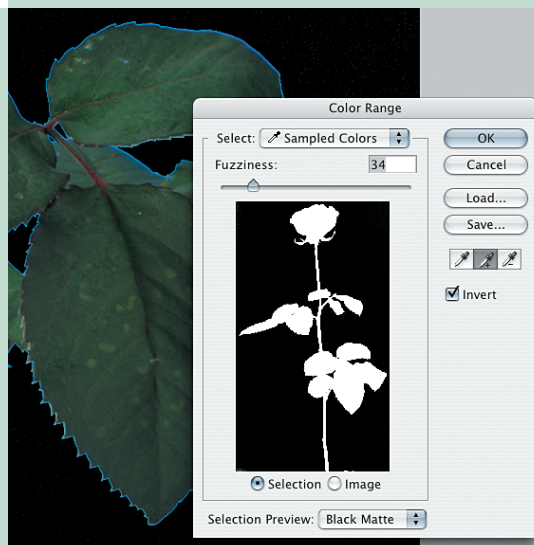
Friläggningar betyder oftast Photoshoparbete. **Urklippsmasken** som tryckeriet behöver beskrivs i Photoshophandböckerna. I sin enklaste form innebär det till exempel fyra punkter i hörnen av ett bokomslag. Urklippsmasken fungerar på skarpkantade objekt. Detsamma gäller **lassoverktyget**. Självt använder jag aldrig magnetlassot på grund av dess inexakthet, i stället använder jag det vanliga lassoverktyget med bilden förstord 200–300 %. Efter lite övning går det förvånansvärt fort att arbeta med lassot.

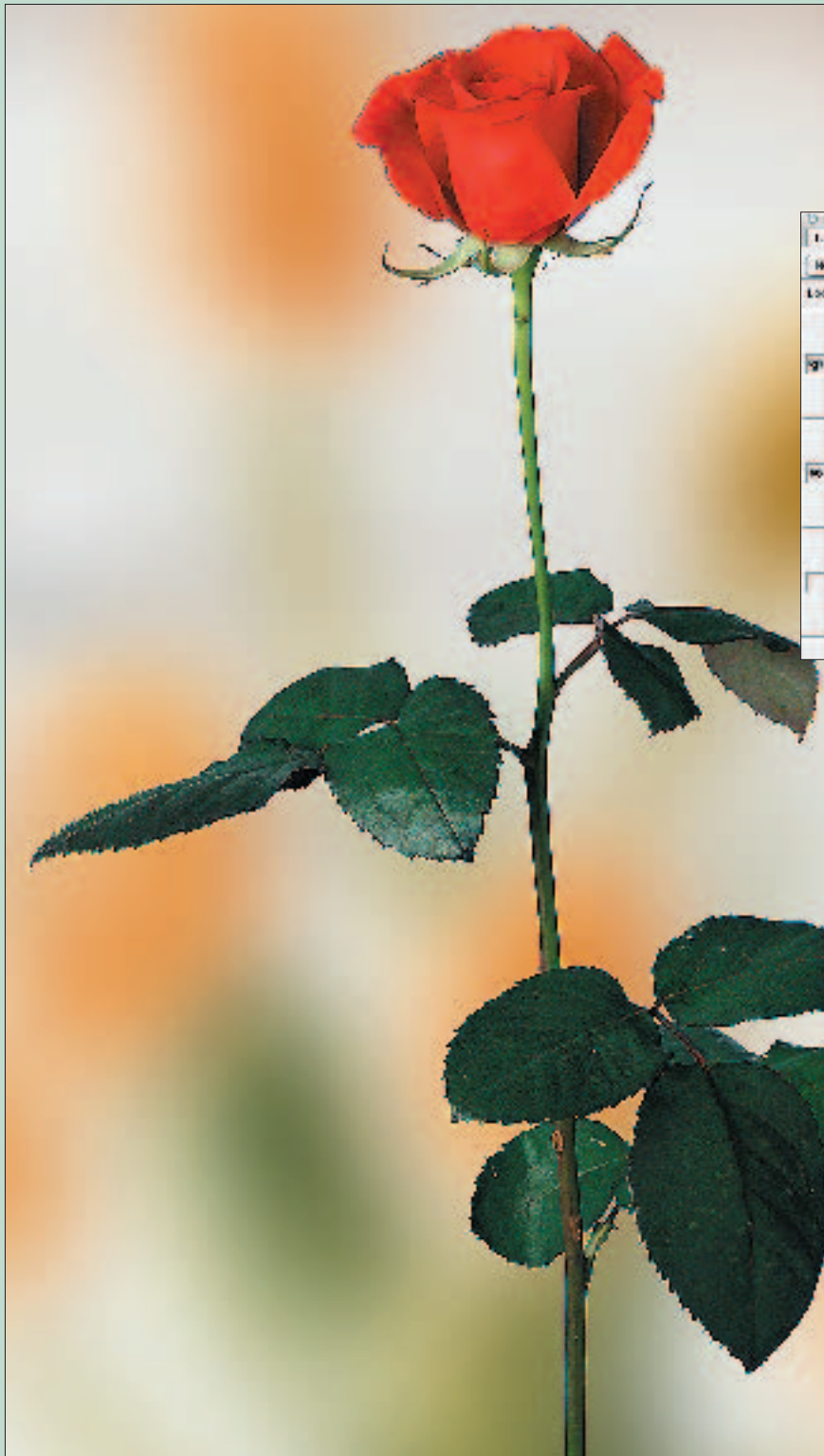
Jag har gjort så många friläggningar under årens lopp så det står mig upp över öronen. Jag försöker alltid hitta snabba lösningar som kräver så lite manuellt arbete som möjligt.

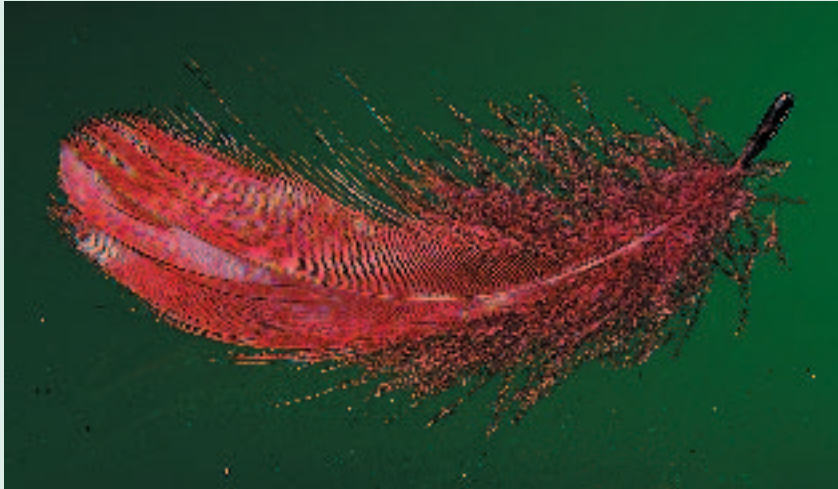
Anledningen till att den här rosen fotograferades mot en blå bakgrund är att det inte finns någonting som är blått på den. För motiv av det här slaget är Photoshops Color Range ett bra friläggningsverktyg.

Välj kommandot Select/Color Range (Markera/Färgområde), klicka på den blå bakgrunden och markera kryssrutan Invert (Invertera). Välj +-pipetten och klicka några gånger till i den blå bakgrunden runt rosen. För att se effekten har man här valt förhandsgranskningsalternativet Black Matte (Svart projektionsyta). Det gör det lättare att se den blå konturen runt rosens kanter. Öka sedan värdet Fuzziness (Överstrålning) tills konturen försvinner. Klicka på OK, och det uppstår en markering kring den ursprungliga rosen. Gör ett nytt lager av den frilagda rosen: Layer/New Layer via Copy (Lager/Nytt Lager via Kopiera).

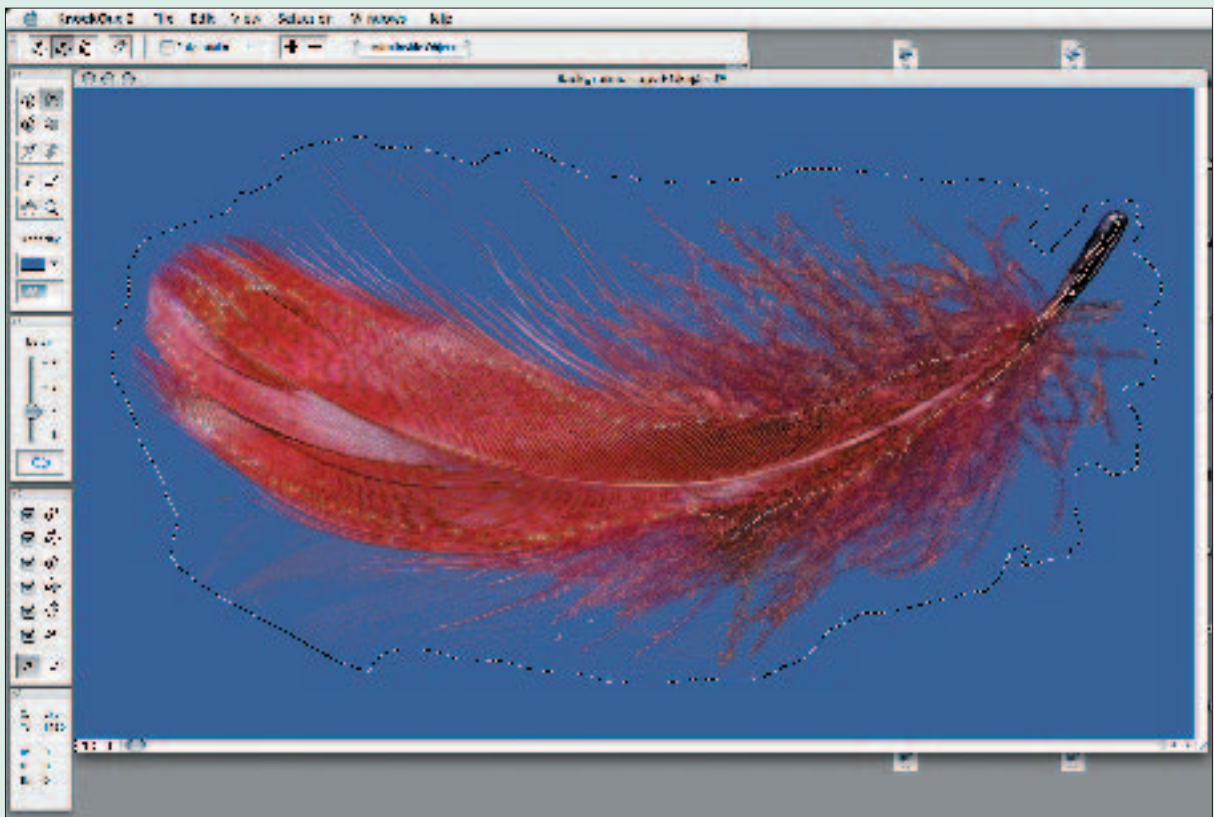

Från det här läget kan man fortsätta som man vill. Rosen har inte fått någon ytterligare bildbehandling, inte heller har kanterna på frilägningen korrigerats. Jag lade en oskarp nonsensbakgrund under rosen för att visa effekten och att frilägningen lyckades. Efter att ha övat några gånger gör man en sådan friläggning på fem minuter – om man är långsam.

Color Range, lassoverktyget och ritstiftet kräver tydliga konturer för att fungera effektivt. Den här fjädern är allt annat än skarpkantad. Ändå är det mycket enkelt att frilägga den.

Corel KnockOut är ett plug-in-program till Photoshop som bara gör en sak: friläggning. Man gör en inre markering (som inte träffar genomskinliga delar av fjädern) och en yttre markering (som inte träffar kanterna på fjädern). Så klickar man på en knapp och fjädern är frilagd. Nåja, så enkelt är det inte alltid och ibland behövs det lite finlir. KnockOut visar sin styrka vid friläggning av allt som är obestämt och diffust som hår, glas, slöjor och så vidare. Förvånande nog kan däremot skarpkantade motiv vålla problem.

Här hamnade slutligen vår röda fjäder: i annonsbilderna för Finnairs Airbus-kampanj. Den skarpögde ser att fjädern utöver friläggningen har fått ytterligare bildbehandling.

Lägga till en bakgrund

I exemplet med rosen gick man en bit längre än bara friläggning, man bytte bakgrund. Vi återgår till rödvinsflaskan i samma syfte. Den fotograferades ju som ett ljussättningsexempel utan att man fäste någon uppmärksamhet vid bakgrunden. Som alternativa bakgrunder kunde man till exempel tänka sig målade fonder. Däremot är det svårt att ljussätta bakgrunden eftersom reflexerna från ljuskällorna mycket lätt skulle synas i flaskan. Lyckligtvis är det lätt att realisera saker i bildbehandlingen som hade varit mycket svåra att åstadkomma med ljussättningen.

Den metod som beskrivs här innehåller några moment som kan verka knepiga i början. De blir lättbegripligare genom övning. Bildbehandling är ingenting som man lär sig bara genom att läsa. Poängen med att ta upp den här metoden är att visa att man med några snabba åtgärder kan skapa en bakgrund som gör bilden betydligt bättre. Själva rödvinsbilden bryr vi oss inte om, utan i exemplet arbetar vi ”halvnoggrant” och målar den nya masken och bakgrunden mera på känn.